

Asia: VN/35745/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle opintoetuslaiksi ja eräiksi muiksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esityksen yleiset tavoitteet

-

2. Opintorahan, asumislisän ja opintolainan valtioneuvoston myöntäminen ja määrät

Maanpuolustuskorkeakoulusta annetussa laissa (1121/2008, Mpkkl) sekä Maanpuolustuskorkeakoulusta annetussa laissa tarkoitetuista etuuksista annetussa puolustusministeriön asetuksessa (1125/2008) säädetään upseerin virkaan vaadittavia sotatieteiden kandidaatin tutkintoon johtavia ja sotilasammattillisia opintoja suorittavalle opiskelijalle maksettavista etuuksista eli muun muassa opiskelijoiden ylläpidosta ja päivärahasta. Näin ollen opintoetuslakia sovellettaisiin rajatumminkin Maanpuolustuskorkeakoulun (MPKK) opiskelijoiden osalta. Sotilaat voivat suorittaa MPKK:ssa sotatieteiden kandidaatin tutkinnon (SK, eli kadetit), sekä sotatieteiden maisterin tutkinnon (SM). MPKK:ssa voi sotilaiden lisäksi opiskella viranomaisyhteistyön koulutusohjelmassa (SMVIR). He voivat saada tällä hetkellä etuuksia samoin kuin muissa korkeakouluissa opiskelevat, ja siksi ehdotettu opintoetuslaki koskisi MPKK:n osalta enemmän heitä kuin upseerin virkaan johtavia opintoja suorittavia SK ja SM opiskelijoita.

Puolustusministeriö tuo esiin, että ehdotetulla sääntelyllä oikeudesta asumislisään ei olisi vaikutusta kadettien ja maistereiden kannalta nykytilaan verrattuna. Sen sijaan SMVIR- ja tohtoriopiskelijoille ei tarjota asuntolaa MPKK:lla, joten heille asumislisä on merkityksellinen ja tarpeellinen.

3. Opintotukeen oikeuttavat opinnot ja tukiaika muissa kuin korkeakouluopinnoissa

-

4. Opintotukeen oikeuttavat opinnot ja tukiaika korkeakouluopinnoissa

Opintojen aloituksen vaikutuksesta tutkinnon suorittamiseen sekä opintolainan hyvitykseen on huomioitava, että MPKK:lla on poikkeava lukuvuosi, sillä opinnot kestävät käytännössä 11 kuukautta vuodesta. Lisäksi kadetit suorittavat sotatieteiden kandidaatin 180 opintopisteen lisäksi opintoihin

kuuluvat 30 op sotilasammattillisia opintoja, jotka ovat vaatimuksena upseerin määräaikaiseen virkaan nimittämiseksi, ja täten pidentävät opintojen kestoja. Molemmat opinnot on kuitenkin mahdollista suorittaa opintolainahyvityksen saamisen edellyttämässä tavoiteajassa.

SMVIR-opiskelijoiden osalta on huomioitava opintoetuuksien keston, eli käytännössä opiskeluajan ja aloitusajankohdan, vaikutus etuuksien maksamiseen. SMVIR opiskelijoille myönnetään ensin opinto-oikeus, esimerkiksi kesällä 2026, ja seuraavan vuoden he voivat suorittaa täydentäviä/valinnaisia opintoja, ja he aloittavat varsinaiset opintonsa vuoden päästä, eli esimerkiksi kesällä 2027. Näin ollen he voivat olla ensimmäisen vuoden läsnä, mutta varsinaiset opinnot alkavat vasta myöhemmin.

5. Huoltajakorotus

-

6. Oppivelvollisen erityinen asumislisä ja koulumatkatuki

-

7. Opintolainan myöntäminen ja valtioneuvoston takaus

Esityksen sivulla 42 on todettu, että ”Lisäksi oikeus opintolainan valtioneuvoston takaukseen olisi oikeus opiskelijalla, jolle ei oppilaitoksen maksaman päivärahahan tai vastaavan etuuden vuoksi myönnetä opintorahaa. Näitä opiskelijoita on joitakin kymmeniä ja he opiskelevat Raja- ja merivartiokoulussa tai Maanpuolustuskorkeakoulussa.” Puolustusministeriö huomauttaa, että aloittavalla kadettikurssilla, eli sotatieteiden kandidaatintutkintoa suorittavilla, on keskimäärin noin 195 henkilöä, joten näiden opiskelijoiden määrä on enemmän kuin esityksessä on sanottu.

8. Luottolaitoksen velvollisuudet ja opintolainan takaisinmaksun vaatiminen

-

9. Korkeavastuu

-

10. Opintolainahyvitys

-

11. Takausvastuulain ja sen perintä

-

12. Muut liitelait

-

13. Esityksen vaikutusarviot

-

14. Muita huomioita

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esitysluonnoksesta.

Palojärvi Pia
Puolustusministeriö

Pöyhönen Menja
Puolustusministeriö